

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

KOD UCZNI

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*miejsce
na naklejkę
z kodem*

**BADANIE DIAGNOSTYCZNE
W KLASIE TRZECIEJ GIMNAZJUM
CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA**

JĘZYK POLSKI

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy zestaw zadań ma 11 stron (zadania 1–22).
Brak stron lub inne błędy zgłoś nauczycielowi.
2. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
3. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
4. W arkuszu znajdują się różne typy zadań.
Do niektórych zadań są podane cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Tylko jedna z nich jest poprawna. Wybierz ją i zaznacz znakiem **X**, np.:

X

B.

C.

D.

5. W niektórych zadaniach zdecyduj, czy zdanie jest prawdziwe, czy fałszywe i zaznacz znakiem **X** wybraną odpowiedź, np.:

X	F
----------	---

T	X
---	----------

6. Jeśli się pomylisz, otocz znak **X** kółkiem i zaznacz inną odpowiedź, np.:

X

B.

X

D.

7. Pozostałe zadania wykonuj zgodnie z poleceniami.
Rozwiązania zadań otwartych zapisuj czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.

8. Pisząc odpowiedzi do zadań, możesz wykorzystać miejsce opatrzone napisem **Brudnopis**. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Powodzenia!

GRUDZIEŃ 2011

**Czas pracy:
do 135 minut**

GH-P7-115

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 1.–7.

ZEMSTA

AKT I

SCENA DRUGA

Cześnik

[...] Teraz inne dam zlecenie¹:
Mości Papkin – ja się żenię. [...]

Papkin

Tak się cieszę
I w tę sprawę chętnie spieszę².
Powiedz, gdzie mam błysnąć chwałą³?
Mamże⁴ zostać dziewosłębem⁵?
Mamże zmusić zbyt zuchwałą⁶?
Mamże skłonić⁷ zbyt nieśmiałą? [...]

Cześnik

Cóż, u diabła, za szaleństwo!

Papkin

Znasz, Cześniku, moje męstwo.

Cześnik

Słuchaj, mówiąc między nami,
Bez [...] twej urazy⁸,
Więcej niż ty, mój Papkinie,
Mam rozumu tysiąc razy.

Papkin chce przerwać, co Cześnik znakiem wstrzymuje⁹

Lecz rozprawiać¹⁰ z niewiastami¹¹ ...
Owe jakieś bałamutnie,
Afektowe świegotanie¹² – [...]
Nie potrafię, mocium panie –
Ty więc musisz swą wymową¹³ ...

Papkin

Już jest twoją, daję słowo.
Chcesz? Przysięgnę – masz już żonę.
Bo ja szczęście mam szalone –
Tylko spojrzę, każda moja,
A na każdą spojrzeć umiem. [...]

Aleksander Fredro, *Zemsta*, [w:] tegoż, *Komedie. Wybór*, Warszawa 1978.

¹ **zlecenie** – zadanie, polecenie

² **w tę sprawę chętnie spieszę** – chętnie pomogę ci w tej sprawie

³ **gdzie mam błysnąć chwałą** – gdzie, w jaki sposób pokazać moją odwagę, mój spryt

⁴ **mamże ... ?** – czy mam ...?

⁵ **dziewosłęb** – osoba pomagająca znaleźć żonę lub męża

⁶ **zuchwałą** – tu: kobietę, która nie chce męża, ma odwagę się sprzeciwić

⁷ **skłonić** – namówić

⁸ **urazić** – zrobić komuś przykrość, obrazić kogoś

⁹ **wstrzymuje** – zatrzymuje

¹⁰ **rozprawiać** – rozmawiać

¹¹ **niewiasty** – kobiety

¹² **afektowe świegotanie** – rozmowa lekka

¹³ **wymowa** – tu: sposób mówienia

Zadanie 1.

Dokończ poniższe zdanie, wybierając odpowiedź spośród podanych.

Cześnik chce wysłać Papkina do kobiety, którą wybrał na żonę, ponieważ

- A. Cześnik nie ma czasu na szukanie żony.
- B. Cześnik podziwia odwagę Papkina.
- C. Cześnik uważa Papkina za mądrzejszego od siebie.
- D. Cześnik nie umie rozmawiać z kobietami.

Zadanie 2.

Dokończ poniższe zdanie, wybierając odpowiedź spośród podanych.

Wyraz „świegotanie” oznacza w tekście rozmowę prowadzoną w tonie

- A. lekkim i pieszczotliwym.
- B. władczym i poważnym.
- C. uprzejmym i naturalnym.
- D. chłodnym i stanowczym.

Zadanie 3.

Przeczytaj ostatnią wypowiedź Papkina i przypomnij sobie całą *Zemstę*. Zdecyduj, dlaczego Papkin chce wykonać zlecenie Cześnika. Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. Papkin bardzo chce pomóc Cześnikowi.
- B. Papkin jest odpowiedzialnym człowiekiem.
- C. Papkin myśli, że to on najlepiej zna się na kobietach.
- D. Papkin bardzo się nudzi.

Zadanie 4.

Jakie cechy charakteru Papkin pokazał w tej rozmowie? Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. Odwagę i pewność siebie.
- B. Nieśmiałość i niecierpliwość.
- C. Skromność i męstwo.
- D. Pychę i zarozumiałość.

Zadanie 5.

Uzupełnij zdanie właściwym określeniem z ramki.

A. serdecznie	B. podejrzliwie ¹	C. protekcyjnie ²	D. bezwzględnie ³
---------------	------------------------------	------------------------------	------------------------------

¹ **podejrzliwy** – nieufny, niedowierzający

² **protekcjonalny** – zarożumiały, podkreślający swoją wyższość

³ **bezwzględny** – surowy, okrutny

Cześnik mówiąc:

Śluchaj, mówiąc między nami,

Bez [...] twej urazy,

Więcej niż ty, mój Papkinie,

Mam rozumu tysiąc razy,

zachowuje się w stosunku do Papkina

A / B / C / D

.

Zadanie 6.

Przypomnij sobie całą *Zemstę* i zdecyduj, które zdanie jest prawdziwe. Wybierz odpowiedź spośród podanych.

A. Cześnik kłócił się ze swoim sąsiadem Rejentem.

B. Papkin miał namówić Klarę do ślubu z Cześnikiem.

C. Rejent poczęstował Papkina zatrutym winem.

D. Cześnik i Rejent pojedynekowali się o Podstolinę.

¹ **pojedynekować się** – bić się w pojedynku, np. na pistolety, o dziewczynę

² **zaręczyć się** – przyrzec sobie wzajemnie małżeństwo

Zadanie 7.

Zdecyduj, czy podane zdania są prawdziwe, czy fałszywe. Wybierz T (tak), jeśli zdanie jest prawdziwe, albo N (nie) – jeśli jest fałszywe.

7.1.	W tym fragmencie <i>Zemsty</i> nie ma narratora.	T	N
7.2.	W tym fragmencie <i>Zemsty</i> jest najwięcej monologu.	T	N
7.3.	W tym fragmencie <i>Zemsty</i> występuje tekst główny i tekst poboczny.	T	N

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 8.–11.

SERWOWAĆ

– Słowo to znaczyło najpierw: podawać piłkę przeciwnikowi w tenisie, siatkówce i niektórych innych grach.

– Znaczenie to rozszerzyło się na podawanie do stołu – serwować obiad, czyli podawać obiad.

– Ostatnio znaczenie wyrazu serwować rozszerzyło się też błędnie na inne czynności mające jakiś związek z dawaniem lub przekazywaniem czegoś. Czytamy więc w gazetach, że

telewizja serwuje rozrywkę (zamiast poprawnego *telewizja dostarcza, daje rozrywkę*), że *szkoły serwują wiedzę* (zamiast poprawnego *szkoły przekazują, dają wiedzę*).

– Trudno powstrzymać się od krytycznej uwagi, że autorzy takich wypowiedzi w prasie i telewizji *serwują* czytelnikom nie najlepszą polszczyznę. [...]

Na podstawie: Mirosław Bańko, *Mały słownik wyrazów kłopotliwych*, Warszawa 2003.

Zadanie 8.

Dokończ poniższe zdanie, wybierając odpowiedź spośród podanych.

Znaczenie słowa „serwować”

- A. nie zmieniło się.
- B. uległo zawężeniu.
- C. uległo rozszerzeniu.
- D. zupełnie się zmieniło.

Zadanie 9.

Dokończ poniższe zdanie, wybierając odpowiedź spośród podanych.

Związek wyrazowy „serwować polszczyznę” użyty w ostatnim zdaniu artykułu hasłowego *serwować*

- A. jest przykładem poprawnego użycia wyrazu *serwować*.
- B. jest propozycją użycia tego słowa w nowym znaczeniu.
- C. jest krytyką autora na błędne używanie wyrazu *serwować*.
- D. jest przykładem użycia słowa zgodnie z jego dawnym znaczeniem.

Zadanie 10.

Oceń, czy w podanych zdaniach wyraz „serwować” został użyty zgodnie z normą wzorcową. Wybierz T (tak), jeśli zdanie jest prawdziwe, albo N (nie) – jeśli jest fałszywe.

Nasza szkoła serwuje bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych.	T	N
Siatkarki drużyny przeciwnej świetnie dziś serwowały.	T	N

Zadanie 11.

Korzystając z tekstu *Serwować*, zaznacz prawidłową odpowiedź. Wybierz T (tak), jeśli zdanie jest prawdziwe, albo N (nie) – jeśli jest fałszywe.

11.1.	Język jest żywy, zmienia się.	T	N
11.2.	Autorzy artykułów w gazetach zawsze piszą najlepszą polszczyznę.	T	N

Zadanie 12.

Agnieszka pisze maila do koleżanki Ani.

Aniu!

Twoja mama 1. 2. już jesteś,

więc 3. do mnie dziś wieczorem pogadać.

4.

Aga

Wypełnij luki. Wybierz odpowiedni wyraz i wpisz do ramki.

- Luka 1.** rzekła powiedziała
- Luka 2.** iż że
- Luka 3.** przyjdź przybądź
- Luka 4.** Cześć Z poważaniem

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 13.–20.

HENRYK SIENKIEWICZ

O SWOJEJ WŁASNEJ TWÓRCZOŚCI

Na pytanie: jak tworzę? – odpowiedziałem, że tworzę jak kucharka, która nie lubi, aby patrzono jej do garnków. Ankieta ma na celu objąć wszystkich żyjących polskich pisarzy, przeto nie chcąc się wyłączać¹, odpowiadam na pytania:

1) Jak powstaje pomysł artystyczny? Może on powstać pod wpływem różnych uczuć, wypadków dziejowych, przeczytanych książek, widzianych obrazów.

Objaśniam to przykładami z moich własnych utworów:

Trylogia. Z rozczytywania się w starych kronikach i pamiątnikach z epoki i z chęci pokrzepienia serc. (...)

Quo vadis. Z wczytywania się w Tacyta² i z wrażeń zebranych podczas pobytu w Rzymie.

Krzyżacy. Z odczucia dumy narodowej, w przeciwieństwie do dzisiejszej narodowej niewoli.

W pustyni i w puszczy. Z miłości do naszych dzieci i ze wspomnień podróżniczych.

2) Każdy pomysł jest we mnie długo i jeżeli tak można rzec, fermentuje, aż przyjmie ostateczną postać. Przykład: Najpierw Zagłobę wprowadziłem do *Ogniem i mieczem*, aby całość utworu nie była za bardzo poważna. Potem został on bohaterem trzynastu tomów.

3) Myślę, że najwyższą sztuką i najważniejszym zadaniem pisarza jest stworzenie żywego człowieka, przeto staram się tworzyć postacie mające nie tylko ogólne, lecz i indywidualne cechy charakteru.

4) Schematów nie spisuję. Nie wyznaczam sobie, co w będę pisał w danym rozdziale.

5) Pisanie nie przychodzi mi wcale z łatwością. Wolę pisarzy, którzy trudno piszą, ale których łatwo się czyta, niż takich, którzy łatwo piszą, a trudni są do czytania.

6) Pracuję codziennie od dziesiątej rano do trzeciej (...)

Na podstawie: Henryk Sienkiewicz, *O swojej własnej twórczości*, [w:] tegoż, *Wiersze i inne drobne utwory*, Warszawa 1951.

¹ **wyłączać się** – być osobno, być poza grupą

² **Tacyt** – historyk rzymski, żył najprawdopodobniej w latach 55 p.n.e.–12 n.e.

Zadanie 13.

Dlaczego Sienkiewicz zgodził się wziąć udział w ankiecie? Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. Namówili go do tego znajomi pisarze.
- B. Lubił mówić o sobie i o swojej twórczości.
- C. Pytania ankiety były bardzo interesujące.
- D. Nie chciał pozostać poza grupą ankietowanych pisarzy.

Zadanie 14.

Dokończ poniższe zdanie, wybierając odpowiedź spośród podanych.

Porównanie użyte przez Sienkiewicza w pierwszym akapicie „tworzę jak kucharka” oznacza, że pisarz

- A. w swoich dziełach korzysta z pomysłów pisarskich.
- B. miesza w utworach różne gatunki literackie.
- C. nie lubi mówić o swojej pracy.
- D. w przerwach od pisania zajmuje się gotowaniem.

Zadanie 15.

Dokończ poniższe zdanie, wybierając odpowiedź spośród podanych.

W punkcie pierwszym (1) tekstu Sienkiewicz odpowiada na pytanie o swoje

- A. pomysły i plany.
- B. poglądy polityczne.
- C. najlepsze utwory.
- D. inspiracje¹ artystyczne.

Zadanie 16.

Co oznacza sformułowanie „każdy pomysł fermentuje” użyte w drugim punkcie (2) tekstu? Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. Pomysły pisarskie Sienkiewicza przychodzą nagle i są natychmiast wykorzystywane.
- B. Pierwsze pomysły często zmieniają się w procesie twórczym.
- C. Tworząc, pisarz ma wiele pomysłów i trudno mu się zdecydować na wybór jednego.
- D. Pisarz ma tak wiele pomysłów, że niektóre z nich nigdy nie zostaną wykorzystane.

Zadanie 17.

Dokończ poniższe zdanie, wybierając odpowiedź spośród podanych.

W punkcie pierwszym (1) Henryk Sienkiewicz mówi, że pisząc „Trylogię”, korzystał głównie

- A. ze swoich wspomnień z podróży.
- B. z informacji z gazet i czasopism.
- C. z obserwacji życia codziennego.
- D. ze starych kronik i pamiętników.

Zadanie 18.

Dokończ poniższe zdanie, wybierając odpowiedź spośród podanych.

W trzecim punkcie (3) tekstu według Sienkiewicza największym wyzwaniem dla pisarza jest

- A. pokazanie prawdy historycznej.
- B. tworzenie charakterystycznych i ciekawych bohaterów.
- C. budowanie świata idealnego w utworze.
- D. trzymanie się wymyślonego wcześniej schematu utworu.

Zadanie 19.

Dokończ poniższe zdanie, wybierając odpowiedź spośród podanych.

W piątym punkcie (5) tekstu mówiąc: „wolę takich pisarzy, którzy trudno piszą”, Sienkiewicz ma na myśli twórców, którzy

- A. piszą niezrozumiałym językiem.
- B. bazgrzą jak kura pazurem.
- C. poruszają niepopularne tematy.
- D. bardzo się trudzą przy pisaniu.

Zadanie 20.

Dokończ poniższe zdanie, wybierając odpowiedź spośród podanych.

Z szóstego (6) punktu tekstu wynika, że Sienkiewicz należy do pisarzy, którzy

- A. tworzą szybko i bez specjalnego wysiłku.
- B. pracują systematycznie i zgodnie z planem.
- C. tworzą tylko w rzadkich chwilach natchnienia.
- D. piszą niewiele z powodu licznych obowiązków towarzyskich.

Zadanie 21.

Wybierz trzy postacie z dowolnej powieści historycznej Sienkiewicza i przy każdej podaj cechę, która wyróżnia tę postać spośród innych.

Wpisz tytuł utworu, imię i nazwisko postaci, cechę charakterystyczną.

Tytuł powieści:	
Postać	Cecha charakterystyczna

Zadanie 22.

Napisz charakterystykę wybranej postaci z powieści historycznej Henryka Sienkiewicza. Masz do wyboru utwory: *Krzyżacy*, *Quo vadis?* albo *Potop*.

Twoja praca powinna zająć co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.

Możesz skorzystać z pytań pomocniczych.

- Jak nazywa się wybrany bohater i w której książce występuje?
- Kim jest bohater?
- Jak wygląda?
- Jakie ma cechy charakteru (pozytywne, negatywne)?
- Jak się zachowuje?
- Co jest dla bohatera ważne?
- Co myślisz o wybranym bohaterze?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the page.